

Handläggare
Monica Petersson

Datum
2018-10-09

Diarienummer
OSN-2018-0530

Omsorgsnämnden

Statsbidrag till habiliteringsersättning för 2018

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslå besluta

att ge förvaltningen i uppdrag att göra en utbetalning vid två tillfällen av extrapengar i enlighet med föredragningen i ärendet

Sammanfattning

Socialstyrelsen fördelar stimulansbidrag till habiliteringsersättning för 2018 till kommunerna. Uppsala har rekviderat 8 505 tkr. Bidraget får användas i syfte att införa eller höja en låg dagpenning för personer som deltar i daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS. Medlen får endast användas för höjningar som genomförs under 2018.

Användningen av de rekviderade medlen ska återrapporteras till Socialstyrelsen under våren 2019. Stimulansbidraget ger möjlighet att finansiera en utbetalning av en extrapeng vid två tillfällen baserad på närvaro i daglig verksamhet under 2018. Förslaget är den enskilde ska få ytterligare 58 kr per närvarodag per person för 2018. Förvaltningen har i detta ändringsärende gjort en beräkning utifrån faktisk närvaro januari – september 2018 vilket gör det möjligt att höja extrapengen per dag.

Ärendet

Habiliteringsersättning är en ersättning som i huvudsak syftar till att stimulera och motivera deltagare att medverka i daglig verksamhet enligt LSS. Det är inte deltagarnas försörjning utan den består vanligtvis av aktivitetsersättning eller sjukersättning. Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela stimulansmedel för habiliteringsersättning för 2018.

Statsbidraget gäller enbart för 2018 och rekviderades av förvaltningen före den 1 juni 2018. Enligt proposition 2017/18:1 är förslaget att statsbidraget ska vara detsamma för 2019 och 2020. Inget definitivt beslut har däremot fattats vilket innebär att det är osäkert om kommunen kommer att kunna rekquirera medel för 2019 och 2020. Summan på 8 505 tkr är framräknad utifrån antalet deltagare som fanns i daglig verksamhet enligt den statistik som Socialstyrelsen hade 2017.

Enligt propositionen är syftet med statsbidraget att införa eller höja en låg dagpenning för personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS.

Statsbidraget kan hanteras på tre olika sätt:

1. Att inte använda pengarna och betala tillbaka dem.
2. Att höja habiliteringsersättningen tillfälligt och sedan återgå till den tidigare ersättningen.
3. Att betala ut extrapengarna i form av en engångssumma.

Efter LSS-rådets synpunkter på hanteringen, utkristalliserade sig två förslag.

Alternativ 1: Pengarna betalas ut kopplat till beslut om daglig verksamhet i antal dagar per vecka. Vid beräkningen ska ingen reducering av summan göras vid eventuell frånvaro. Detta är LSS-rådets prioriterade förslag förutsatt att det är möjligt utifrån anvisningarna från staten.

Alternativ 2: Pengarna betalas ut kopplat till beslut om daglig verksamhet i antal dagar per vecka. Vid uträkningen ska reducering av summan göras för frånvaro. Det är antal närvarodagar som räknas.

Kommunjuristen har tillfrågats och hen menar att eftersom syftet med statsbidraget är att införa eller höja en låg dagpenning för deltagande i daglig verksamhet så är det inte möjligt att betala ut enbart baserat på att en person har ett beslut om daglig verksamhet enligt LSS. Habiliteringsersättningen syftar enligt förarbeten till LSS till att ”aktivt stimulera den enskilde att delta i verksamheten”. Kommunjuristen menar dock att ”för att aktivt stimulera den enskilde att delta i verksamheten” så måste den enskilde känna till ersättningsnivån och bli aktivt stimulerad av den. Hon menar alltså att den extra utbetalningen inte bör göras retroaktivt från 1 januari 2018 utan exempelvis för november och december.

Omsorgsförvaltningen har kontaktat Socialstyrelsen och även kontrollerat hur andra kommuner har resonerat. Riksdagen tog beslut om statsbidraget i december 2017 och Socialstyrelsen publicerade anvisningar den sista januari 2018. Flertalet kommuner kunde inte ta beslut förrän tidigast i april 2018. Socialstyrelsen har inga synpunkter på hur utbetalningen av habiliteringsersättning görs utan det är kommunernas sak att bedöma så länge den följer Socialstyrelsens anvisningar.

Minst 13 kommuner har fattat beslut och därefter betalat ut ersättningen retroaktivt däribland Örebro, Jönköping och Enköping. Jönköping tog beslut i oktober om en retroaktiv utbetalning från 1 januari 2018. Flen, Eksjö och Enköping tog beslut i augusti. Övriga kommuner tog beslut under våren 2018

Habiliteringsersättningen inom daglig verksamhet är skattefri. Någon beloppsgräns finns inte enligt Skatteverket. Skatteverket anser att habiliteringsersättningen som betalas ut till personer med funktionsnedsättning för deltagande i s.k. daglig verksamhet är en sådan liknande ersättning som är skattefri enligt 8 kap. 11 § IL (inkomstskattelagen). ”Enligt 8 kap 11 § IL är bistånd enligt socialtjänstlagen och lagen om äldreomsorgsstöd och liknande ersättningar

skattefria”. I och med detta medför inte en höjning av habiliteringsersättningen, skattetekniska eller bidragstekniska problem för den enskilde.

Uppsala kommun hade 921 deltagare i daglig verksamhet i juni 2018 varav cirka 170 på deltid och övriga på heltid. Under 2018 har habiliteringsersättningen höjts med en krona till 59 kr för närvaro fem timmar eller mer och 49 kr för närvaro under fem timmar. Höjningen har kostat cirka 150 000 kr. Resten av statsbidraget gör det möjligt att finansiera en extrautbetalning med 58 kr per dag baserat på den enskildes deltagande i daglig verksamhet under 2018. Denna extrapeng gäller bara för 2018. Utbetalningen kommer att göras vid två tillfällen. Målsättningen är att den första ska betalas ut innan jul och den andra i januari 2019.

Beräkning av den extra dagersättningen på 38 kr per dag som gjordes inför nämndens sammanträde den 31 oktober byggde på deltagarnas närvaro på daglig verksamhet under samtliga arbetsdagar med undantag av två veckor på sommaren. Vid en noggrannare beräkning av den faktiskt redovisade närvaro för januari – september och en beräkning av förväntad närvaro oktober – december visade det sig att det är möjligt att betala ut 58 kr per dag i extrapengar.

Enligt Uppsala kommuns avtal med utförare inom valfrihetssystemet för daglig verksamhet så är det respektive utförare som betalar ut habiliteringsersättning till sina deltagare. Det är viktigt för den enskilde att tydlig information går ut till både utförare, personal, brukare och godemän/företrädare om hur utbetalningen av extrapeng är utformad och att det enbart kommer att göras vid två tillfällen.

Jämförelse med andra

Förvaltningen var i april 2018 i kontakt med några andra kommuner med anledningen av statsbidraget. En sammanfattning av detta är att kommunerna har resonerat olika och att det i april fanns oklarheter om hur det var möjligt att använda bidraget.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser för omsorgsnämnden eftersom extrapengarna finansieras av statsbidraget. Utbetalningarna ska ses som en engångsföreteelse.

Konsekvenser för jämställdhet, tillgänglighet och barnperspektivet

Ändringen innebär inga konsekvenser.

Omsorgsförvaltningen

Magnus Johannesson
T.f. direktör

Bilaga 1: Socialstyrelsens anvisningar

Bilaga 2: Minnesanteckningar från LSS-rådet